

Endring i forskrift om energiutredninger

Oppsummering av høringsuttalelser og endelig forskriftstekst

59
2017

R
A
P
P
O
R
T

Rapport nr 59-2017

Endring i forskrift om energiutredninger

Utgitt av: Norges vassdrags- og energidirektorat
Redaktør: Sigrun K.Mindeberg, Henriette Birkelund
Forfattere: Sigrun K. Mindeberg, Henriette Birkelund, Elisabeth Bruusgaard, Christina Kvamme, Synnøve Lill Paulen

Trykk: NVEs hustrykkeri
Opplag:
Forsidefoto: NVE
ISBN 978-82-410-1612-7
ISSN 1501-2832

Sammendrag:

Emneord: Energiutredningsforskriften, kraftsystemutredninger, KSU

Norges vassdrags- og energidirektorat
Middelthunsgate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
Internett: www.nve.no

Juni 2017

Innhold

Forord	3
1 Innledning	4
1.1 Om høringen.....	4
1.2 Innholdet i oppsummeringsdokumentet.....	5
2 Generelle merknader	6
2.1 Samarbeidsforum	6
2.1.1 Høringsinstansenes innspill.....	6
2.1.2 NVEs merknader.....	6
2.2 Navn på forskrift om energikutredninger	6
2.2.1 Høringsinstansenes innspill.....	6
2.2.2 NVEs merknader.....	6
3 Høringsuttalelser som knytter seg til enkelte bestemmelser ...	7
3.1 Ny bestemmelse om å inkludere vurderinger av distribusjonsnettet i de regionale kraftsystemutredningene (§ 12 nytt femte ledd og § 13 nytt niende ledd) 7	
3.1.1 Opprinnelig forslag.....	7
3.1.2 Høringsinstansenes innspill.....	7
3.1.3 NVEs merknader.....	10
3.1.4 Endelig forskriftstekst	14
3.2 Ny betegnelse av høyeste nettnivå	14
3.2.1 Opprinnelig forslag:	14
3.2.2 Høringsinstansenes innspill.....	15
3.2.3 NVEs merknader.....	15
3.2.4 Endelig forskriftstekst	15
3.3 Oppheving av bestemmelse om rapportering av komponentdata i grunnlagsrapporten (§ 13 tredje ledd og § 20 tredje ledd)	15
3.3.1 Opprinnelig forslag.....	15
3.3.2 Høringsinstansenes innspill.....	15
3.3.3 NVEs merknader.....	16
3.3.4 Endelig forskriftsendring.....	18
3.4 Ny bestemmelse om pålegg om utredninger av nettmessige konsekvenser (§ 22 a)	18
3.4.1 Opprinnelig forslag.....	18
3.4.2 Høringsinstansenes innspill.....	18
3.4.3 NVEs merknader.....	19
3.4.4 Endelig forskriftstekst	20
3.5 Ny bestemmelse om rapportering av nettkapasitet i hovedrapporten (§ 14 nytt tredje ledd)	20
3.5.1 Opprinnelig forslag.....	20
3.5.2 Høringsinstansenes innspill.....	20
3.5.3 NVEs merknader.....	21
3.5.4 Endelig forskriftstekst	22
3.6 Ny bestemmelse om Statnetts oppgaver (§ 16 nytt fjerde ledd)	23

3.6.1	Opprinnelig forslag	23
3.6.2	Høringsinstansenes innspill.....	23
3.6.3	NVEs merknader.....	23
3.6.4	Endelig forskriftstekst	24
3.7	Endret formålsbestemmelse (§ 1)	24
3.7.1	Opprinnelig forslag	24
3.7.2	Høringsinstansenes innspill.....	24
3.7.3	NVEs merknader.....	24
3.7.4	Endelig forskriftstekst	24
3.8	Endret bestemmelse om utredningsansvarlig og endret overskrift på kapittel 3 (§ 7)	24
3.8.1	Opprinnelig forslag	24
3.8.2	Høringsinstansenes innspill.....	25
3.8.3	NVEs merknader.....	25
3.8.4	Endelig forskriftstekst	25
3.9	Endret bestemmelse om krav til innhold i grunnlagsrapporten i transmisjonsnettet (§ 20 nytt sjette ledd)	26
3.9.1	Opprinnelig forslag	26
3.9.2	Høringsinstansenes innspill.....	26
3.9.3	NVEs merknader.....	26
4	Endelig forskriftstekst	27

Forord

NVEs høringsdokument nr. 1-2017 «Forslag til endring i forskrift om energiutredninger» ble sendt på høring 16. januar 2017. Høringsfristen var 1. april 2017. NVE mottok 23 høringsuttalelser.

NVE vil takke for alle høringsinnspill som har kommet inn. Innspillene har bidratt til at noen av forslagene har blitt justert i den endelige forskriftsteksten.

NVE har gjennomgått og vurdert de innkomne høringsuttalelsene. For å synliggjøre hvilke endringer som gjøres på bakgrunn av høringsrunden, har NVE i dette dokumentet oppsummert og kommentert de innkomne uttalelsene.

Forskriften trer i kraft 1. juli 2017.

Oslo, juni 2017

Per Sanderud
vassdrags- og
energidirektør

Anne Vera Skrivarhaug
avdelingsdirektør

1 Innledning

1.1 Om høringen

NVEs høringsdokument nr. 1-2017 «Forslag til endring i forskrift om energiutredninger» ble sendt på høring 16. januar 2017. Høringsfristen var 1. april 2017. Høringsdokumentet og alle høringsuttalelser er lagt ut på NVEs nettside www.nve.no. Det er innkommet 23 høringsuttalelser.

Følgende instanser har ingen merknader:

- Justis- og beredskapsdepartementet
- Klima- og miljødepartementet

Følgende høringsinstanser har hatt merknader:

- Nordlandsnett AS
- Titania
- Hålogaland Kraft Nett AS
- Glitre Energi Nett AS
- Energi Norge
- Istad Nett AS
- Skagerak Nett AS
- Eidsiva Nett AS
- Mørenett AS
- BKK Nett AS
- Helgeland Kraft AS
- KS Bedrift
- SFE Nett AS
- Sunnfjord Energi AS
- Distriktenes Energiforening (Defo)
- Lyse Elnett AS
- Hafslund Nett AS
- Agder Energi Nett AS
- Statnett SF
- Sognekraft AS
- Ola Bergheim

1.2 Innholdet i oppsummeringsdokumentet

Dette dokumentet oppsummerer de innkomne høringsuttalelsene og gir NVEs merknader til uttalelsene.

Den viktigste endringen som ble foreslått var å inkludere vurderinger av forhold i distribusjonsnettet i de regionale kraftsystemutredningene. De fleste av høringsinstansene støtter dette forslaget, og er enige i NVE sin oppfatning om at det er behov for økt koordinering og informasjonsflyt i nettpplanleggingen på tvers av nettselskaper og nettnivå. Flere av høringsinstansene påpeker imidlertid at kravene til vurderingene ikke må være for omfattende.

Noen høringsinstanser har kommet med generelle merknader til forslaget som ble sendt på høring. Disse innspillene er behandlet i kapittel 2.

Mange av høringsinstansene har kommet med merknader til de enkelte bestemmelsene. Disse er behandlet i kapittel 3.

I den grad det ikke uttrykkelig fremgår av dette dokumentet at NVEs forutsetninger eller tolkninger er endret, vil NVE legge det som er sagt i NVEs høringsdokument nr.1-2017 til grunn ved tolkningen og anvendelsen av forskriften, selv om det ikke er gjentatt her.

Den endelige forskriftsteksten finnes i kapittel 4.

De viktigste endringene sammenholdt med forslaget som ble sendt på høring er:

- § 12 femte ledd og § 13 niende ledd

Det opprinnelige forslaget er justert slik at ansvaret for de samfunnsøkonomiske vurderingene er flyttet fra områdekonsesjonærene til utredningsansvarlig. I henhold til de to nye bestemmelsene skal områdekonsesjonærene peke på mulige tiltak og bistå utredningsansvarlig med nødvendig informasjon, mens utredningsansvarlig har ansvar for å gjøre en forenklet samfunnsøkonomisk vurdering av tiltakene som blir spilt inn.

- § 12 nytt annet ledd

For å sikre at utredningsansvarlig og områdekonsesjonærer har tilgang til nødvendig informasjon i forbindelse med utarbeidelse av spesifiserte utredninger, har NVE lagt til et nytt ledd i § 12 om anleggs-, område- og fjernvarmekonsesjonærer oppgaver. I henhold til det nye leddet har konsesjonærene en plikt til å bistå med opplysninger om egne anlegg som er nødvendige for å utarbeide utredninger i henhold til ny § 22 a.

NVE har i tillegg presisert forståelsen av flere av de foreslåtte paragrafene, der det av høringsuttalelsene framkom at den var uklar.

2 Generelle merknader

2.1 Samarbeidsforum

2.1.1 Høringsinstansenes innspill

Energi Norge og Lyse Elnett mener NVE bør ta initiativ til flere samarbeidsforum eller arbeidsgrupper der sentrale problemstillinger relatert til kraftsystemutredningene kan diskuteres. De understreker også at NVE må utarbeide gode og oppdaterte veiledere for å sikre konsistente og gode kraftsystemutredninger på tvers av utredningsområder. Energi Norge trekker spesielt fram samfunnsøkonomiske beregninger som et ønsket fokusområde, blant annet fordi de mener det i dag er store forskjeller i metodikken som legges til grunn for disse blant de utredningsansvarlige.

2.1.2 NVEs merknader

NVE er enig med Energi Norge og Lyse Elnett i at gode veiledere er viktig for å sikre en felles forståelse av formålet med de ulike bestemmelsene. NVE vil i etterkant av forskriftsendringen utvikle nytt veiledningsmaterieell for de nye bestemmelsene, og oppdatere dagens veileder der det er behov for å gjøre dette. NVE ønsker samtidig å presisere at innspill fra bransjen til det eksisterende veiledningsmaterialet er helt sentralt for å utvikle så gode og tydelige veiledere som mulig.

NVE er enig med høringsinstansene i at flere samarbeidsforum og arbeidsgrupper for problemstillinger knyttet til kraftsystemutredningen kan være nyttig. NVE kommer til å videreføre etablerte seminarer og samarbeidsmøter i form av kontaktmøter og KSU-seminar, men mener initiativer utover dette bør komme fra bransjen selv. NVE er positive til samarbeidsmøter tilsvarende det som ble arrangert av Energi Norge i januar 2017. NVE deltar gjerne, og kan bidra faglig inn i samarbeidsforum og arbeidsgrupper om dette er ønskelig i fremtiden.

2.2 Navn på forskrift om energiutredninger

2.2.1 Høringsinstansenes innspill

SFE Nett mener det er ulogisk å beholde ordet energiutredning i navnet på forskrift om energiutredninger, og foreslår å endre navnet til «forskrift om kraftsystemutredninger».

2.2.2 NVEs merknader

NVE er enig med SFE Nett i at «forskrift om kraftsystemutredninger» kunne vært et mulig navn på forskriften, men mener det finnes gode grunner til å beholde «energiutredninger» i tittelen på forskriften. I energiloven og energilovforskriften er «energiplanlegging» et overordnet begrep for den planleggingen som skal gjennomføres av anleggs-, område- og fjernvarmekonsesjonærene. NVE har gitt utfyllende bestemmelser om denne planleggingen i forskrift om energiutredninger. NVE mener

derfor at «forskrift om energiutredninger» vil ligge nærmere ordlyden i energiloven og energilovforskriften.

Selv om ordningen med lokale energiutredninger er opphevet, er det fortsatt slik at energiplanlegging er et overordnet begrep som omfatter mer enn kraftsystemplanlegging. Utredningsansvarlig, områdekonsesjonærer og fjernvarmekonsesjonærer har fremdeles en plikt til å bistå kommunen med tilgjengelig informasjon som er relevant i kommunal klima- og energiplanlegging i henhold til forskrift om energiutredninger § 3. På bakgrunn av dette mener NVE det er hensiktsmessig å beholde det eksisterende navnet på forskrift om energiutredninger.

3 Høringsuttalelser som knytter seg til enkelte bestemmelser

De ulike bestemmelsene er omtalt i samme rekkefølge som i høringsdokumentet. Dette følger ikke kronologien i forskriften, men er basert på en vurdering av viktighet.

3.1 Ny bestemmelse om å inkludere vurderinger av distribusjonsnettet i de regionale kraftsystemutredningene (§ 12 nytt femte ledd og § 13 nytt niende ledd)

3.1.1 Opprinnelig forslag

§ 12 nytt femte ledd:

Områdekonsesjonærer skal i forbindelse med utarbeidelsen av de regionale kraftsystemutredningene gi utredningsansvarlig en oppdatert vurdering av nettsituasjonen mot alle tilgrensende områdekonsesjonærer og mot overliggende nett. Denne vurderingen skal inneholde mulige grenseoverskridende tiltak som alternativer til investeringer i eget nett. Det skal også gjøres en forenklet samfunnsøkonomisk vurdering av de aktuelle tiltakene.

§ 13 nytt niende ledd:

Grunnlagsrapporten skal inneholde en oppsummering av områdekonsesjonærenes vurdering jf. § 12 femte ledd. Utredningsansvarlig skal videre gjøre en samlet vurdering av hvorvidt det finnes rasjonelle tiltak mellom ulike områdekonsesjonærer både innenfor eget utredningsområde og mot tilgrensende utredningsområder

3.1.2 Høringsinstansenes innspill

De fleste av høringsinstansene støtter NVE sitt forslag om å inkludere vurderinger av distribusjonsnettet i de regionale kraftsystemutredningene. Mange sier seg også enige i NVE sin oppfatning om at det er behov for økt koordinering og informasjonsflyt i

nettplanleggingen på tvers av nettselskaper og nettnivå. Flere av høringsinstansene påpeker imidlertid at kravene til vurderingene ikke må være for omfattende.

Energi Norge og Skagerak Nett kommenterer at for omfattende krav til detaljutredninger kan redusere tilfanget av de mer usikre investeringsbehovene og tiltaksalternativene til KSU-arbeidet. Videre påpeker de at det kan være fornuftig å håndtere forhold i grensesnittet mellom områdekonsesjonærer på en annen måte enn forventede investeringstiltak i regional- og transmisjonsnettet ettersom endringstakten i distribusjonsnettet er høyere enn i regionalnettet. Det viktigste er å etablere nødvendig bevissthet om utfordringer og muligheter. Energi Norge og Skagerak Nett foreslår derfor at det nye kravet begrenses til en enkel oppsummering av situasjonen mellom områdekonsesjonærer med hensyn til dagens nett og mulige fremtidige tilknytninger med skisser til mulige tiltak. De mener en enkel fritekstbeskrivelse for hvert grensesnitt kan være tilstrekkelig, og at det må påpekes spesielt dersom det ikke eksisterer realistiske tiltak.

BKK Nett mener det ikke bør forlanges at områdekonsesjonærene skal utføre samfunnsøkonomiske vurderinger av de «grenseoverskridende» tiltakene. For det første fordi det vil kreve mye tid for områdekonsesjonærene å sette seg inn i forholdene på den andre siden av grensen. For det andre fordi områdekonsesjonærenes verdsetting av forhold i eget og andres nett trolig variere så mye at en sammenstilling vil ha begrenset verdi. På bakgrunn av dette mener BKK Nett det er mer hensiktsmessig at utredningsansvarlig gjør de samfunnsøkonomiske vurderingene basert på opplysninger fra områdekonsesjonærene om tekniske forhold og forslag til alternative løsninger. BKK Nett mener også en bør erstatte begrepet «grenseoverskridende» med «på tvers av konsesjonsområder» og foreslår følgende omformulering av nytt fjerde ledd i § 12:

Områdekonsesjonærene skal i forbindelse med utarbeidelsen av de regionale kraftsystemutredningene gi utredningsansvarlig en oppdatert vurdering av nettsituasjonen mot alle tilgrensende områdekonsesjonærer og mot overliggende nett. *Områdekonsesjonærene skal også vurdere om det finnes mulige tiltak på tvers av konsesjonsområdene som alternativer til investeringer i eget nett.*

SFE Nett påpeker i likhet med BKK Nett at de samfunnsøkonomiske vurderinger bør ha en felles metodikk for å gi relevant informasjon på tvers av konsesjonsgrenser. SFE Nett foreslår derfor å bytte ut formuleringen «Det skal gjøres en forenklet samfunnsøkonomisk vurdering av de aktuelle tiltakene» med «Områdekonsesjonærene skal bistå utredningsansvarlig i en forenklet samfunnsøkonomisk vurdering av de aktuelle tiltakene».

Glitre Energi Nett og Eidsiva Nett kommenterer at vurderingene som skal utføres i henhold til de to nye bestemmelsene må begrenses til å gjelde investeringskostnader. Tap og KILE-kostnader har mindre betydning og krav om dette vil kunne gjøre at informasjonen uteblir fra områdekonsesjonærene. Glitre Energi Nett mener det bør presiseres i forskriftsteksten at det i de samfunnsøkonomiske vurderingene skal fokuseres på investeringskostnader.

Sunnfjord Energi Nett og Sognekraft støtter NVE sitt forslag under forutsetning om at kravene kun gjelder anlegg i *grensesnittet* mellom konsesjonsområder og på tvers av nettnivå. Sunnfjord Energi Nett påpeker at det er viktig å legge klare premisser til grunn i

de samfunnsøkonomiske vurderingene og at nødvendige investeringer ikke blir forsinket av de nye kravene. Sunnfjord Energi Nett uttrykker også en forventning om at eventuelle uenigheter mellom områdekonsesjonærer og utredningsansvarlig når det gjelder prioriteringer må kunne legges fram for NVE.

Energi Norge og Ola Bergheim mener, i likhet med BKK Nett, at begrepet «grenseoverskridende» bør erstattes med et annet begrep i forskriftsteksten. Energi Norge foreslår å bruke «på tvers av konsesjonsområder», mens Ola Bergheim mener «på tvers av konsesjoner og anlegg» kan være mer dekkende.

Eidsiva Nett kommenterer at konsesjonærene bør være pliktige gjennom sine roller og sammen utrede tiltak som berører flere konsesjonærer og områder. Formålet med endringen av § 12 bør derfor ivaretas gjennom konsesjonsplikter i energilovforskriften, og ikke forskrift om energiutredninger. Eidsiva Nett presiserer likevel at KSU-ordningen er en viktig arena for diskusjoner rundt utviklingen av energisystemet og foreslår to alternative løsninger til NVE sitt forslag: Enten at KSU-utvalget utvides til å inkludere representanter fra alle konsesjonærene i området, eller at det som minimum blir en større grad av involvering på tvers av områdekonsesjonærer enn det som er tilfellet i dag. Eidsiva Nett foreslår på bakgrunn av dette følgende omformulering av nytt fjerde ledd i § 12:

«Områdekonsesjonærene skal i forbindelse med utarbeidelsen av de regionale kraftsystemutredningene gi utredningsansvarlig en oppdatert vurdering av nettsituasjonen mot alle tilgrensende områdekonsesjonærer og mot overliggende nett. *Områdekonsesjonærene plikter innen rimelig tid å gi tilbakemelding på henvendelser fra andre konsesjonærer om mulige grenseoverskridende tiltak.*»

KS Bedrift påpeker at nettselskapene allerede er pliktige til å orientere om forhold som kan påvirke utviklingen av egne og øvrige konsesjonærers anlegg i utredningsområdet. KS Bedrift mener dessuten det er urimelig å kreve at selskap som ikke har kompetanse på utarbeidelsen av samfunnsøkonomiske vurderinger skal fremstille slike. Ola Bergheim slutter seg til KS Bedrift sin uttalelse på dette punktet. KS Bedrift skriver videre at de mener det allerede er mye godt samarbeid mellom utredningsansvarlig og områdekonsesjonærer, og at det ikke er behov for å detaljregulere dette samarbeidet ytterligere.

Flere av høringsinstansene kommenterer at tiltak i distribusjonsnettet har kortere tidshorisont og gir begrenset overføringskapasitet sammenlignet med tiltak i regionalnettet. Hafslund Nett, Skagerak Nett og Eidsiva Nett mener dette gjør tiltak i distribusjonsnettet mindre relevant i KSU-sammenheng fordi en i kraftsystemutredningene har et tidsperspektiv på opp mot 20 år.

Agder Energi Nett, Mørenett og Hafslund Nett etterlyser en vurdering av forslaget i lys av den nye bestemmelsen i energiloven § 3-7 som gir departementet mulighet til å gi forskrift om utpeking av konsesjonær som koordinerende operatør av distribusjonssystem (DSO). Agder Energi Nett kommenterer at utredningsansvar for et «spesifisert geografisk område» vil kunne vært omfattet av forskrift om «operatørens oppgaver og myndighet overfor aktører som helt eller delvis eier eller er tilknyttet nett», slik det lyder i § 3-7. Hafslund Nett mener også at vurderinger av grenseoverskridende tiltak i distribusjonsnett er en oppgave som bør inngå i en eventuell fremtidig DSO-rolle. Mørenett stiller

spørsmål til om det er rasjonelt at dagens utredningsansvarlig skal ha kapasitet til å gjennomføre vurderinger ned i det enkelte distribusjonsnett. Dette vil i tilfelle vil være en ny rolle som bør vurderes med hensyn til ansvar, organisering og kompetansebehov. Mørenett mener det først og fremst bør settes fortgang i å utvikle og etablere en DSO-ordning, og at koordinering ned mot 22 kV spenningsnivå bør legges til den enkelte regionalnettseier med overliggende nett inntil en slik ordning er på plass.

Defo og Istad Nett mener det vil være fornuftig at utredningsansvarlig på forespørsel kan få tilgang til og innsyn i nettmodeller for distribusjonsnettet for å kunne gjøre helhetlige vurderinger. Videre påpeker de at de nye kravene ikke bør innføres fullt ut i inneværende KSU-periode ettersom forslaget vil medføre noe merarbeid for både områdekonsesjonærer og utredningsansvarlig.

Agder Energi Nett påpeker at det i visse tilfeller vil kunne være uklart hvilken utredningsansvarlig områdekonsesjonærene skal gi innspill til. Agder Energi Nett ønsker derfor at NVE presiserer hvilken utredningsansvarlig det skal rapporteres til i tilfeller der to tilgrensende områdekonsesjonærer er plassert i ulike utredningsområder. Agder Energi Nett etterlyser også en presisering av hvorvidt det stilles krav til at tiltak som allerede er beskrevet i andre kapitler i grunnlagsrapporten, for eksempel i kapittelet om forventede investeringer, må gjentas i oppsummeringen som følger av § 13 tredje ledd.

Hålogaland Kraft Nett stiller seg bak NVEs vurdering om at det kan være samfunnsøkonomiske gevinster å hente på å gjøre en bedre planlegging og å få til et godt samarbeid mellom områdekonsesjonærene. Hålogaland Kraft Nett påpeker at det samtidig bør vurderes om det skal stilles høyere krav til at Statnett involverer de regionale utredningsansvarlige i sitt arbeid med kraftsystemutredningen for transmisjonsnettet. Hålogaland Kraft Nett erfarer at samarbeidet mellom utredningsansvarlig og Statnett i hovedsak er knyttet opp mot spesifikke prosjekter, og at samarbeidet i planleggingsprosessen ikke alltid er like velfungerende.

Statnett støtter forslaget til NVE og kommenterer at det vil være nyttig for dem at informasjon om utviklingen i distribusjonsnettet blir samlet i de regionale kraftsystemutredningene. Dette vil gi en bedre totaloversikt over nettsituasjonen og planlagte tiltak på lavere nettnivå.

Titania ber i sin høringsuttalelse NVE om å ta til etterretning at noen av områdekonsesjonærene er industriaktører. De påpeker videre at endringsforslagene som i senere tid har blitt sendt på høring har resultert i store mengder ekstraarbeid for konsesjonærene.

3.1.3 NVEs merknader

Flere av høringsinstansene påpeker at det ikke må stilles for omfattende krav til vurderingene som skal gjøres av tiltak i distribusjonsnettet. NVE er enig i dette, og ønsker å presisere at intensjonen med den foreslåtte bestemmelsen ikke er å innføre krav til detaljerte samfunnsøkonomiske analyser av distribusjonsnettstiltak i de regionale kraftsystemutredningene. Basert på høringsinnspillene som har kommet inn, ser NVE at det er behov for å tydeliggjøre hvilke krav som stilles til de samfunnsøkonomiske vurderingene, og samtidig gjøre noen justeringer i de to foreslåtte bestemmelsene.

NVE er enig med BKK Nett og SFE Nett i at konsistente forutsetninger er viktig for å gjøre gode samfunnsøkonomiske vurderinger. NVE er også enig med BKK Nett som mener dette kan være enklere å oppnå ved å samle ansvaret for de samfunnsøkonomiske vurderingene hos utredningsansvarlig. NVE velger derfor å justere de to bestemmelsene slik at områdekonsesjonærene har ansvar for å peke på mulige løsninger og bistå utredningsansvarlig med nødvendig informasjon, mens utredningsansvarlig har ansvar for å gjøre en forenklet samfunnsøkonomisk vurdering av tiltakene som blir spilt inn.

Flere av høringsinstansene påpeker at planleggingshorisonten i distribusjonsnettet som regel er kortere enn i regionalnettet. NVE forstår dette, og er enig med Energi Norge og Skagerak Nett i at det derfor er fornuftig å håndtere forhold i grensesnittet mellom områdekonsesjonærene på en annen måte enn forventede investeringstiltak i regional- og transmisjonsnettet.

I henhold til veiledningsmaterialet på NVE sine hjemmesider innebærer en forenklet samfunnsøkonomisk vurdering et anslag på investeringskostnaden for tiltaket, samt en vurdering av forventede endringer i avbruddskostnader, tapskostnader og restverdi. Hvor detaljerte anslag som kreves varierer imidlertid både ut i fra hvilken sammenheng et tiltak vurderes i og ut ifra modenhet på det aktuelle tiltaket. Slik NVE ser det vil det for distribusjonsnettstiltakene være tilstrekkelig med kvantifiserte investeringskostnader og en kvalitativ vurdering av øvrige nyttevirksomheter og kostnader. NVE er opptatt av at informasjon om alternative netttiltak på tvers av konsesjonsområder og nettnivå blir tilgjengelig og synliggjort gjennom kraftsystemutredningen. Den samfunnsøkonomiske vurderingen bør ha som mål å gi en indikasjon på om tiltaket bør utredes videre. NVE kommer til å utforme veiledningsmaterialet for den nye bestemmelsen.

Noen av høringsinstansene kommenterer at begrepet «grenseoverskridende» bør erstattes med et annet begrep i forskriftsteksten. Energi Norge og BKK Nett foreslår å bruke «på tvers av konsesjonsområder», mens Ola Bergheim mener «på tvers av konsesjoner og anlegg» kan være mer dekkende. Bakgrunnen for at NVE valgte å bruke begrepet «grenseoverskridende» var å presisere at vurderingen både skal omfatte tiltak i grensesnittet mellom konsesjonsområder, men også mellom distribusjonsnett og regionalnett. I den endelige forskriftsteksten har NVE valgt å endre formuleringen fra «grenseoverskridende tiltak» til «tiltak i grensesnittet mellom konsesjonsområder og nettnivå».

Noen av høringsinstansene påpeker at tiltak i distribusjonsnettet gir begrenset overføringskapasitet sammenlignet med regionalnettstiltak, og at de derfor er mindre relevante i KSU-sammenheng. NVE er enig i at tiltak i distribusjonsnettet i mange tilfeller ikke vil være et tilstrekkelig alternativ til tiltak i regionalnettet. Likevel vil det være tilfeller der lasten som skal forsynes er i grenseland mellom det som kan løses i distribusjonsnettet og der det må gjøres tiltak i regionalnettet. NVE har oppdaget flere tilfeller i konsesjonsbehandlingen, der tiltak i distribusjonsnettet har vist seg å være et alternativ til konsesjonssøkt tiltak i regionalnettet. NVE mener at forskriftsendringen vil sikre at slike tilfeller i større grad blir identifisert tidligere i planleggingsfasen og før eventuell konsesjonsbehandling.

Agder Energi Nett etterlyser en presisering av hvilken utredningsansvarlig det skal rapporteres til i tilfeller der to tilgrensende områdekonsesjonærer er plassert i ulike utredningsområder. De stiller også spørsmål til om tiltak som allerede er beskrevet i andre

kapitler i grunnlagsrapporten må gjentas i oppsummeringen som følger av § 13 tredje ledd. NVE ser i utgangspunktet ingen grunn til at tiltak skal beskrives flere ganger. NVE mener det viktigste er at aktuelle tiltak blir synliggjort i kraftsystemutredningen, og at det bør være opp til utredningsansvarlig å vurdere i hvilket kapittel det er relevant å beskrive tiltaket. Utredningsansvarlig oppfordres til å bruke henvisninger i den grad det er hensiktsmessig. I tilfellet der områdekonsesjonærene spiller inn mulige tiltak i grensesnittet mellom to utredningsområder mener NVE det bør være opp til de to utredningsansvarlige å vurdere om tiltaket bør rapporteres i begge eller kun den ene av kraftsystemutredningene.

Slik NVE tolker høringsinnspillene stiller både Eidsiva Nett og KS Bedrift spørsmål til hvorvidt de nye kravene til områdekonsesjonærene er formålstjenlige og nødvendige. Eidsiva Nett mener formålet med bestemmelsen i stor grad bør ivaretas gjennom konsesjonspliktene i energilovforskriften, mens KS Bedrift påpeker at områdekonsesjonærene allerede er forpliktet til å orientere om forhold som kan påvirke utviklingen av egne og øvrige konsesjonærers anlegg i utredningsområdet. Som NVE skrev i høringsdokumentet tyder tilbakemeldinger fra de utredningsansvarlige på at det er store variasjoner i samarbeid og informasjonsflyt mellom utredningsansvarlige og områdekonsesjonærer, og mellom tilgrensende områdekonsesjonærer. Selv om områdekonsesjonærene i kraft av sine roller allerede har en informasjonsplikt, mener NVE det er avgjørende at områdekonsesjonærene tar en mer aktiv rolle for å sikre en helhetlig nettutvikling på tvers av nettnivå. I tillegg til at områdekonsesjonærene får en tydeligere rolle i utredningsprosessen, vil forskriftsendringen også innebære det stilles krav til en viss grad av kommunikasjon og samarbeid mellom tilgrensende områdekonsesjonærer i løpet av den toårige utredningsperioden. Silke faste kontaktpunkter vil etter NVEs mening bidra til å senke barrierene for informasjonsdeling og skape bedre forutsetninger for en helhetlig nettplanlegging.

NVE forstår at Agder Energi Nett, Hafslund Nett og Mørenett stiller spørsmål til hvordan de nye kravene skal tolkes i lys at den nye bestemmelsen i energiloven som gir departementet mulighet til å gi forskrift om utpeking av konsesjonær som koordinerende operatør av distribusjonssystem (koordinerende DSO). En viktig del av begrunnelsen for å innføre bestemmelsen var å oppfylle kravene i tredje elmarkedsdirektiv på en robust måte. I likhet med Olje- og energidepartementet, mener NVE at det vil kunne være behov for en koordinerende DSO i fremtiden. Det er imidlertid behov for å gjøre ytterligere utredninger og presiseringer av hvilke oppgaver og ansvar som bør ligge i en slik rolle, jf. Prop.35 L (2015-2016).

Nye utfordringer og tilpasninger til europeisk regelverk innebærer at det i fremtiden vil kunne være hensiktsmessig at enkelte av oppgavene og ansvar under systemansvaret ivaretas av koordinerende DSOer. En annen ansvarsdeling av systemansvarsoppgaver forutsetter at hensynet til nøytralitet er tilstrekkelig ivaretatt. NVE vil arbeide videre med utforming av en eventuell koordinerende DSO-rolle. Inntil DSO-rollen er avklart mener NVE derfor det er hensiktsmessig å utnytte de etablerte strukturene i KSU-ordningen til å fremme informasjonsutveksling og koordinering av nettutvikling på tvers av konsesjonsområder og nettnivå.

NVE ønsker å presisere at de nye kravene som blir foreslått ikke vil være til hinder for ansvarsområdene til en fremtidig koordinerende DSO-rolle. Det at et selskap er utpekt

som utredningsansvarlig i dag betyr heller ikke at dette selskapet vil ha den samme rollen i fremtiden eller at dagens utredningsansvarlige vil bli utpekt som koordinerende DSOer når den tid kommer.

Sunnfjord Energi Nett uttrykker en forventning om at eventuelle uenigheter mellom områdekonsesjonærer og utredningsansvarlig når det gjelder prioriteringer må kunne legges fram for NVE. NVE ønsker å presisere at den nye bestemmelsen ikke gir utredningsansvarlig en rett til å pålegge eller prioritere investeringer på vegne av områdekonsesjonærene. Bestemmelsen skal fremme mer samarbeid og økt koordinering, og vil bidra til å gi nettselskapene et bedre informasjonsgrunnlag å basere sine investeringer på.

Hålogaland Kraft Nett kommenterer at det bør vurderes om det også skal stilles høyere krav til at Statnett involverer de regionale utredningsansvarlige i sitt arbeid med kraftsystemutredningen for transmisjonsnettet. NVE er enig i at samarbeidet mellom Statnett og de regionale utredningsansvarlige er viktig, og noterer seg kommentaren til Hålogaland Kraft Nett. Bedre koordinering og økt samarbeid mellom Statnett og utredningsansvarlige var en av intensjonene da ny forskrift om energikutredninger i 2012 ble det innført. Statnett ble gjennom ny forskrift pålagt å delta på alle regionale kraftsystemmøter gjennom § 16 annet ledd. Det ble også satt krav om at Statnett skal være med i kraftsystemutvalgene til alle regionale utredningsområder i § 11 annet ledd. Statnett ble også pålagt å avholde områdevisse kraftsystemmøter i forkant av ferdigstilling av nettutviklingsplan i § 17. NVE mener at dagens forskrift legger en del føringer for samarbeid, og at dette kan ses på som et minstekrav til nødvendig koordinering. NVE antar at behov for samarbeid både med Statnett og øvrige utredningsansvarlige vil variere noe over tid og variere fra område til område avhengig av grenseflater og aktivitetsnivå. Det er altså fullt mulig å ha et tettere samarbeid på tvers av utredningsområder både i form av bilateralt samarbeid og flere møter i kraftsystemutvalget. Det er også mulig å invitere til hyppigere kraftsystemmøter enn det som står i forskriften. På bakgrunn av dette ser ikke NVE at det er hensiktsmessig å forskriftsfeste flere krav til prosess på nåværende tidspunkt.

Defo og Istad Nett kommenterer at utredningsansvarlig bør kunne få tilgang til nettmodeller for distribusjonsnettet på forespørsel. NVE er enig i at den nye bestemmelsen innebærer at utredningsansvarlig har behov for mer informasjon om distribusjonsnettet. Ettersom konsesjonærene i henhold til § 12 første ledd er forpliktet til å gi utredningsansvarlig de opplysningene som er nødvendige for å utarbeide kraftsystemutredningen står utredningsansvarlig fritt til å etterspørre denne typen informasjon. Dersom det skulle oppstå en situasjon der utredningsansvarlig ikke får tilgang til nødvendig informasjon fra konsesjonærene, kan saken bringes opp for NVE.

Titania ber i sin høringsuttalelse NVE om å ta til etterretning at noen av områdekonsesjonærene er industriaktører. NVE noterer seg Titanias innspill, men ønsker samtidig å presisere at aktører som har søkt, og fått innvilget, en områdekonsesjon må forholde seg til de pliktene og det ansvaret som følger av en slik konsesjon. Selv om konsesjonsområdet til en industriaktør typisk er mindre i geografisk utstrekning enn andre konsesjonsområder vil det likevel være fornuftig at utviklingen i dette nettet ses i sammenheng med utviklingen i omkringliggende nett. Slik NVE ser det vil arbeidsbyrden for områdekonsesjonærer som følger av den nye bestemmelsen henge tett sammen med

hvilket behov det er for å koordinere mot tilgrensende konsesjonsområder og overliggende nett. I grensesnitt hvor det åpenbart ikke finnes fornuftige tiltak på tvers av konsesjonsområder eller nettnivå vil den nye bestemmelsen heller ikke føre til mye ekstraarbeid slik NVE ser det.

Ny kraftsystemutredning for transmisjonsnettet 2017 skal ferdigstilles innen 1. oktober 2017. Forskriftsendringene som trer i kraft 1. juli 2017 innebærer kun små endringer for kraftsystemutredningen for transmisjonsnettet. NVE forventer derfor at Statnett oppfyller disse kravene.

Frist for neste utgave av de regionale kraftsystemutredningene er 1. juni 2018. Dette betyr at forskriftsendringen skjer midt inne i den toårige utredningsprosessen.

Forskriftsendringen som trer i kraft 1. juli 2017 innebærer mer omfattende endringer for de regionale kraftsystemutredningene enn for kraftsystemutredningen for transmisjonsnettet. Det vil derfor være behov for noen tilpassinger for den førstkomende utgaven av de regionale kraftsystemutredningene. NVE vil i etterkant av at forskriftsendringene har trådt i kraft gi mer informasjon om hvilke forventninger NVE har til oppfølging av ny forskriftsbestemmelse for inneværende KSU-periode.

3.1.4 Endelig forskriftstekst

§ 12 nytt femte ledd:

Områdekonsesjonærer skal i forbindelse med utarbeidelsen av de regionale kraftsystemutredningene gi utredningsansvarlig en oppdatert vurdering av nettsituasjonen mot alle tilgrensende områdekonsesjonærer og mot overliggende nett.

Områdekonsesjonærene skal i vurderingen peke ut mulige tiltak i grensesnittet mellom konsesjonsområder og nettnivå som kan være alternativer til investeringer i eget nett.

§ 13 nytt niende ledd:

Grunnlagsrapporten skal inneholde en oppsummering av områdekonsesjonærenes innspill, jf. § 12 femte ledd. *Utredningsansvarlig skal også gjøre en forenklet samfunnsøkonomisk vurdering av tiltakene som blir utpekt av områdekonsesjonærene.*

3.2 Ny betegnelse av høyeste nettnivå

3.2.1 Opprinnelig forslag:

NVE foreslo å erstatte begrepet sentralnett med transmisjonsnett, og at sentralnetteiere erstattes med transmisjonsnetteiere, i forskrift om energiutredninger. Dette omfatter følgende bestemmelser: § 10 tredje ledd, § 11 annet ledd, § 13 annet, fjerde og syvende ledd, § 14 tredje ledd, § 15, § 16 første ledd, § 17 første og annet ledd, § 18 annet og tredje ledd, § 19 første ledd, § 20 femte, sjette og syvende ledd, samt i overskrift på kapittel 4.

3.2.2 Høringsinstansenes innspill

Samtlige av høringsinstansene støtter eller har ingen kommentar til forslaget om at begrepet transmisjonsnett tas inn som den nye betegnelsen av høyeste nettnivå i forskrift om energiutredninger. Istad Nett og Defo støtter også NVEs valg om å opprettholde begrepene regionalnett og distribusjonsnett i forskrift om energiutredninger.

3.2.3 NVEs merknader

NVE har ingen merknader.

3.2.4 Endelig forskriftstekst

Opprinnelig forslag til endringer i § 10 tredje ledd, § 11 annet ledd, § 13 annet, fjerde og syvende ledd, § 14 tredje ledd, § 15, § 16 første ledd, § 17 første og annet ledd, § 18 annet og tredje ledd, § 19 første ledd, § 20 femte, sjette og syvende ledd, samt i overskrift på kapittel 4, jf. kapittel 3.2.1.

3.3 Oppheving av bestemmelse om rapportering av komponentdata i grunnlagsrapporten (§ 13 tredje ledd og § 20 tredje ledd)

3.3.1 Opprinnelig forslag

Oppheve § 13 tredje ledd og § 20 tredje ledd om rapportering av komponentdata i grunnlagsrapporten.

§ 13 tredje ledd

Det skal gis en samlet oversikt over komponenter i utredningsområdet herunder kabler, kraftledninger, transformatorer, jordslutningsspoler, kondensatorbatteri og generatorer. Tekniske spesifikasjoner og alder skal oppgis for hver enkelt komponent. For produksjonsanlegg over 1 MW skal også middelproduksjon, tilgjengelig vintereffekt, installert ytelse og innmatingspunkt i regional- og sentralnett angis.

§ 20 tredje ledd

Det skal gis en samlet oversikt over komponenter i området herunder kabler, kraftledninger, transformatorer, jordslutningsspoler, kondensatorbatteri og generatorer. Tekniske spesifikasjoner og alder skal oppgis for hver enkelt komponent. For produksjonsanlegg tilknyttet sentralnettet skal også middelproduksjon, tilgjengelig vintereffekt, installert ytelse angis.

3.3.2 Høringsinstansenes innspill

Glitre Energi Nett, Eidsiva Nett og Skagerak Nett mener det i veiledningen bør presiseres nærmere hvilke anlegg Statnett har hjemmel til å samle inn anleggsdata for før § 13 tredje ledd oppheves.

Hålogland Kraft Nett kommenterer at det bør være rom for å rapportere via grunnlagsrapporten i kraftsystemutredningen som kommer ut i 2018 for å sikre samsvar mellom komponentdataene og analysene.

Ola Bergheim mener rapporteringen i grunnlagsrapporten bør bestå inntil det er sikret tilgang via Fosweb for kvalifisert personell. Deltakerne av kraftsystemutvalget må i det minste ha en slik tilgang.

Energi Norge uttrykker at de ønsker å avvente å kommentere NVEs forslag om å oppheve bestemmelsen om rapportering av komponentdata i grunnlagsrapporten til tilgangsløsningen i Fosweb er ferdigutviklet. Energi Norge mener også at NVE bør vente med å vedta forskriftsendringen til sluttproduktet fra Statnett er klart.

Svært mange av høringsinstansene kommer med innspill rettet mot funksjonaliteten og brukergrensesnittet til anleggsdatabasen Fosweb. Det er spesielt tre punkter som går igjen blant høringsinnspillene; behovet for å utvikle mer automatiske importeringsløsninger, bedre verktøy for dataauthenting og funksjonalitet som gjør det enklere å logge endringer i kraftsystemet.

Hafslund Nett kommenterer at den manuelle registreringen av data via Foswebs grensesnitt er svært arbeidskrevende og medfører at nettselskapene manuelt må vedlikeholde disse dataene i både Fosweb og i nettselskapenes egne informasjonssystemer. Dersom rapporteringsbyrden skal forenkles må det legges til rette for automatisk overføring av data fra nettselskapenes interne systemer direkte til NVE eller Statnett.

Eidsiva Nett, Skagerak Nett, Hålogland Kraft Nett påpeker også at det er for liten grad av automatikk knyttet til Fosweb og at innrapporteringen i for stor grad er basert på manuell innlegging av verdier. Det etterlyses et enklere brukergrensesnitt enn det som er tilfelle for Fosweb i dag, og at det blant annet bør etableres et verktøy som gjør det mulig å trekke ut de rapportene de ønsker fra Fosweb. Eidsiva Nett påpeker at det per i dag ikke er mulig å ta ut oversiktsrapporter fra Fosweb på lik linje med tabellene i kraftsystemutredningen.

Defo og Istad Nett påpeker at en bør kunne logge endringer i nettet i Fosweb, og ønsker seg en filtreringsløsning for mindre viktige endringer. Istad Nett påpeker også at muligheten til å følge den historiske utviklingen av kraftsystemet kan bli svekket når en ikke lenger har lastflytberegninger i samme dokument som den gjeldene oversikten over komponentdata. Videre understreker begge at utredningsansvarlig bør kunne bli varslet via Fosweb ved endringer i anleggsdata for anlegg i eget og tilgrensende utredningsområder (inkl. transmisjonsnett). De etterlyser også en avklaring om hvordan konsulenter med tjenstlig behov skal få tilgang til komponentdata etter at bestemmelsen er opphevet.

3.3.3 NVEs merknader

På bakgrunn av høringsinnspillene som har kommet inn ser NVE et behov for å tydeliggjøre bakgrunnen for forslaget om å oppheve leddet om rapportering av komponentdata i grunnlagsrapporten. Slik situasjonen er i dag samler NVE inn anleggsdata gjennom tre kanaler; gjennom ordningen med kraftsystemutredninger, via

Statnett (Fosweb) og i forbindelse med beregning av inntektsrammer (TEK). Målet er imidlertid at Fosweb på sikt skal være den eneste innrapporteringskanalen for teknisk data. Oppheving av rapporteringsplikten i grunnlagsrapporten er ett steg på veien.

NVE ønsker å presisere at det kun er rapporteringsplikten til NVE via grunnlagsrapporten som blir opphevet. Anleggs-, område- og fjernvarmekonsesjonærer har fremdeles en plikt til å gi utredningsansvarlig opplysninger om egne anlegg som er nødvendig for å utarbeide kraftsystemutredningene. I den grad utredningsansvarlig ser et behov for å oppdatere egne systemer står de med andre ord fritt til å opprettholde dagens praksis med innhenting av komponentdata.

Ettersom NVE i utgangspunktet vil ha tilgang til nødvendig anleggsinformasjon gjennom Fosweb i forkant av fristen for oppdatering av de regionale kraftsystemutredningene i 2018, ser ikke NVE noen grunn til å opprettholde rapporteringsplikten fra utredningsansvarlig til NVE. Dersom det skulle oppstå en situasjon der NVE har behov for informasjon som ikke enda er rapportert inn i Fosweb, har NVE hjemmel til å samle inn denne informasjonen i henhold til energiutredningsforskriften § 12 fjerde ledd. På bakgrunn av dette velger NVE å beholde det opprinnelige forslaget om å oppheve leddet om rapportering av komponentdata i grunnlagsrapporten.

NVEs vedtak av 2. februar 2017 pålegger anleggskonsesjonærer rapportering av anleggsdata i Fosweb for alle anlegg som påvirker driften av regional- og sentralnett samt kraftstasjoner med produksjonsanlegg med total installert effekt fra og med 1 MW. NVE oppfatter at flere av høringsinnspillene til endringene i forskrift om energiutredninger i realiteten er en reaksjon på dette vedtaket.

Glitre Energi Nett, Eidsiva Nett og Skagerak Nett mener det i veiledningen bør presiseres nærmere hvilke anlegg Statnett har hjemmel til å samle inn anleggsdata for før § 13 tredje ledd oppheves. I forbindelse med behandling av klager på vedtak av 2. februar 2017 om rapporteringsplikt for anleggsdata i Fosweb vil NVE utarbeide mer detaljert beskrivelse av hvilke anleggsdata som skal rapporteres i Fosweb innen hvilke frister. NVE kan ikke se at det er noe i veien for å oppheve energiutredningsforskriften § 13 tredje ledd ved denne forskriftsendringen.

Flere av høringsinstansene har også kommet med innspill rettet mot funksjonaliteten til denne anleggsdatabasen. Selv om disse høringsinnspillene ikke er direkte relevant til foreslått endring i forskrift om energiutredninger ønsker NVE å benytte anledningen til å informere om status i arbeidet med Fosweb.

NVE er enig med høringsinstansene som påpeker at automatiske importløsninger vil være ressursbesparende for nettselskapene. NVE kan informere om at Statnett allerede har satt i gang et initiativ for økt automatisering i rapportering av anleggsdata. I første fase av prosjektet vil forutsetningene for automatisk dataoverføring fra anleggsregistre/driftssentralsystem til Fosweb blir vurdert. Alle anleggskonsesjonærer har hatt mulighet til å melde sin interesse for å delta i dette samarbeidsprosjektet.

Noen av høringsinstansene etterlyser funksjonalitet for å logge endringer i nettet, noe Statnett allerede har tilrettelagt for. En bruker har i dag mulighet til å se hvilke endringer som har skjedd i et spesifisert geografisk område innenfor en gitt tidsperiode, for eksempel fra 1. januar 2016 til 31. desember 2016. NVE ønsker å påpeke at denne

funksjonaliteten først vil ha en reell verdi når all førstegangsregistrering og kvalitetssikring av eksisterende data er ferdigstilt. NVE noterer seg høringsinstansenes ønske om å utvikle en varslings tjeneste ved endringer i nettet. Det er ingen konkrete planer for å utvikle en slik tjeneste på nåværende tidspunkt, men NVE ser at nettselskapene vil kunne ha nytte av en slik forbedring.

Når det gjelder utvikling av funksjonalitet som gjør det mulig å hente ut og presentere data på en enkel og fleksibel måte, er NVE enig i at dette ville gitt en merverdi for brukerne av Fosweb. Statnett jobber for å utvikle så gode løsninger som mulig innenfor fornuftige økonomiske rammer. Det er imidlertid svært viktig at sikkerhetsaspektet blir tilstrekkelig ivaretatt når en vurderer nye løsninger for tilgjengeliggjøring av kraftsensitiv data etter beredskapsforskriften.

Slik NVE ser det vil en oppheving av rapporteringsplikten ikke ha konsekvenser for konsulenter med tjenstlige behov. I likhet med eksisterende praksis vil NVE eller utredningsansvarlig fremdeles kunne gi konsulenter tilgang til nødvendig data dersom kriteriene i beredskapsforskriften er oppfylt. Enten som en midlertidig bruker i Fosweb eller i form av en fremtidig eksportfunksjon for dataauthenting.

3.3.4 Endelig forskriftsendring

§ 13 tredje ledd og § 20 tredje ledd oppheves

3.4 Ny bestemmelse om pålegg om utredninger av nettmessige konsekvenser (§ 22 a)

3.4.1 Opprinnelig forslag

§ 22 a *Pålegg om utredninger*

Norges vassdrags- og energidirektorat kan pålegge utredningsansvarlige for regional- og transmisjonsnettet, samt områdekonsesjonærer å utrede nettmessige konsekvenser, herunder tekniske og samfunnsøkonomiske vurderinger, av spesifiserte endringer i energisystemet.

3.4.2 Høringsinstansenes innspill

Energi Norge støtter NVEs oppfatning om at utredningsansvarlig bør ta hensyn til alle viktige endringer i energisystemet for å sikre en samfunnsmessig rasjonell utvikling av strømmettet.

Eidsiva Nett og Sunnfjord Energi støtter NVEs oppfatning av at områdekonsesjonærene bør ha en mer aktiv rolle i fremtidig kraftsystemplanlegging og at NVE bør ha en hjemmel til å pålegge områdekonsesjonærene å gjøre spesifiserte utredninger.

Energi Norge, Glitre Energi Nett, Eidsiva Nett, Skagerak Nett og Ola Bergheim kommenterer i sine høringsuttalelser at pålegget om å gjøre spesifiserte utredninger også

bør gjelde anleggskonsesjonærer. Blant annet fordi dette innebærer en plikt til å delta og dekke kostnadene til felles utredninger.

Glitre Energi Nett foreslår videre at det bør gjøres følgende endringer i § 22 a:

Norges vassdrags- og energidirektorat kan *i samarbeid med KSU-ansvarlig* pålegge utredningsansvarlige for regional- og transmisjonsnett, samt områdekonsesjonærer å utrede nettmessige konsekvenser, herunder tekniske og samfunnsøkonomiske vurderinger, av spesifiserte endringer i energisystemet.

SFE Nett mener at NVE ikke bør skifte ut begrepet kraftsystem med energisystem. Argumentet for dette er at nettselskapene først og fremst har kompetanse på kraftsystemet, og kraftnettet spesielt, men ikke nødvendigvis energisystemet.

Hålogaland Kraft Nett mener NVE bør beskrive i veiledningsmaterialet hvilke scenarioer det er ønskelig å ha med i vurderinger av fremtidig behov for overføringskapasitet. Videre påpeker Hålogaland Kraft Nett at eksempler som elbil- og oljefyringsproblematikk ikke er like aktuelt i hele landet, og at utredningsansvarlig bør legge til scenarioer som er mer særegne for det aktuelle utredningsområdet.

3.4.3 NVEs merknader

Hjemmelen til å pålegge utredningsansvarlige å gjøre utredninger av nettmessige konsekvenser av spesifiserte endringer i energisystemet benyttes av NVE i de tilfeller det oppdages koordinerings- og utredningsbehov som ikke, eller ikke i tilstrekkelig grad, er dekket i den tilgjengelige kraftsystemutredningen. Det er ikke en hjemmel NVE benytter seg av ofte, men den har blitt brukt enkelte ganger i forbindelse med utredning av nettløsninger for tilknytning av ny produksjon der flere netteiere har vært involvert.

Flere av høringsinstansene mener at pålegget om spesifiserte utredninger også bør gjelde anleggskonsesjonærer. NVE er enig i at anleggskonsesjonærene må bistå med relevant informasjon i forbindelse med utarbeidelse av spesifiserte utredninger, men mener ikke det er behov for en hjemmel til å pålegge anleggskonsesjonærene å utføre egne utredninger utover de utredningsplikter som allerede gjelder for anleggskonsesjonærer gjennom tilknytningsplikten og krav til konsesjonssøknader. NVE ser imidlertid at det er behov for å justere § 12 om anleggs-, område- og fjernvarmekonsesjonærenes oppgaver for å sikre at områdekonsesjonærer og utredningsansvarlige har tilgang på nødvendig informasjon fra øvrige konsesjonærer hvis de blir pålagt å gjøre spesifiserte utredninger.

I den endelige forskriftsteksten har NVE derfor lagt til et nytt annet ledd i § 12 der det presiseres at anleggs-, område- og fjernvarmekonsesjonærer skal bistå med opplysninger om egne anlegg som er nødvendige for å utarbeide spesifiserte utredninger i henhold til § 22 a.

NVE mener at dette er en mindre presisering av anleggs-, område- og fjernvarmekonsesjonærenes oppgaver etter § 12. Bestemmelsen i § 22 a vil kun bli benyttet i situasjoner der det oppstår et særskilt behov for tilleggsutredninger, ettersom behovet for utredninger i de aller fleste tilfeller vil være dekket av ordningen med

kraftsystemutredninger. Slik NVE ser det medfører derfor den nye plikten lite merarbeid for anleggs-, område- og fjernvarmekonsesjonærene.

SFE Nett mener en ikke bør erstatte begrepet «kraftsystem» med «energisystem». NVE forstår at nettselskapenes kompetanse i hovedsak er knyttet til kraftsystemet. NVE mener likevel det er viktig at nettselskapene tar inn over seg forhold utenfor kraftsystemet i den grad dette kan ha betydning for utviklingen av nettet. Et eksempel som blir trukket fram i høringsdokumentet er transportsektoren, der en ser et skifte fra fossile energibærere til elektrisitet som vil kunne ha betydning for nettbehovet. NVE velger å beholde det opprinnelige forslaget om å endre begrepet kraftsystem til energisystem i § 22 a.

3.4.4 Endelig forskriftstekst

Opprinnelig forslag til ny bestemmelse i § 22a om pålegg om utredninger opprettholdes, jf. kapittel 3.4.1.

I tillegg er det lagt til et nytt annet ledd i § 12 om anleggs-, område- og fjernvarmekonsesjonærenes oppgaver.

§ 12 nytt annet ledd:

Anleggs-, område- og fjernvarmekonsesjonærer skal gi områdekonsesjonærer og utredningsansvarlig opplysninger om egne anlegg som er nødvendige for å utarbeide utredninger av nettmessige konsekvenser, jf. § 22 a.

3.5 Ny bestemmelse om rapportering av nettkapasitet i hovedrapporten (§ 14 nytt tredje ledd)

3.5.1 Opprinnelig forslag

§ 14 nytt tredje ledd:

Hovedrapporten skal også inneholde en vurdering av tilgjengelig nettkapasitet for innmating av ny kraftproduksjon i regionalnett for alle kommuner i utredningsområdet.

3.5.2 Høringsinstansenes innspill

Ingen av høringsinstansene er uenige i NVE sitt forslag om at tilgjengelig nettkapasitet for innmating av ny kraftproduksjon i regionalnettet skal rapporteres i hovedrapporten. Helgeland Kraft og Ola Bergheim påpeker imidlertid at offentliggjøring av tilgjengelig nettkapasitet vil kunne skape noen utfordringer med hensyn til kraftsensitiv informasjon.

Flere av høringsinstansene benytter også muligheten til å peke på mer generelle utfordringer forbundet med å beregne og rapportere tilgjengelig nettkapasitet.

Energi Norge støtter forslaget om å rapportere nettkapasitet i hovedrapporten og mener det bør legges mer vekt på konsistens mellom rapportene. Energi Norge understreker også at det er den aktuelle netteier som skal definere kapasitet i eget nett.

SFE Nett støtter forslaget, men understreker i likhet med Energi Norge at det er den aktuelle netteier som har ansvar for å definere kapasitet i eget nett. Videre påpekes det at det ofte er umulig å gi et entydig mål på ledig nettkapasitet på kommunenivå ettersom kraftsystemet ikke nødvendigvis følger samme grenser. Rapporteringen må derfor holdes på et overordnet og orienterende nivå, som ikke kommer i konflikt med de ulike netteierens ansvar. SFE Nett ber NVE ta hensyn til dette i sine veiledere.

Statnett er positive til forslaget og mener det vil bidra til å styrke lokaliseringssignalene til markedsaktørene. Statnett mener imidlertid at det bør fremgå tydeligere i forskriftsteksten hva som er intensjonen. Dette vil både kunne gjøre det lettere å utforme omtalen av tilgjengelig nettkapasitet og å evaluere om forskriften oppnår det tilsiktede. Statnett skriver videre at relevante delområder ikke bør følge administrative grenser som fylker eller regionale utredningsområder. I følge Statnett bør NVE ved fastsettelse av forskriften gå vekk fra forarbeidene til forskrift om energiutredninger fra 2012 og presiserer at relevante delområder er gitt av begrensninger i nettet.

KS Bedrift støtter forslaget og påpeker at dette blant annet kan ses opp mot rammeplanen for vindkraft, som de mener er et godt tiltak for å sikre mest mulig rasjonell utvikling av nettet.

Hålogaland Kraft støtter forslaget, men påpeker at en for grov oppløsning vil kunne gi misvisende informasjon om tilgjengelig nettkapasitet. Selv om kapasiteten i regionalnettet er god, vil mindre kraftverk likevel kunne bli stoppet fordi det mangler kapasitet i det lokale distribusjonsnettet.

Defo og Istad Nett påpeker at det kan være store forskjeller i innmatingskapasiteten innen et fylke og utredningsområde. Videre foreslås det at innmatingskapasiteten også bør oppgis per punkt i transmisjonsnettet, der det kan forventes å bli flaskehalser for ny produksjon.

Glitre Energi Nett mener i likhet med Istad Nett og Defo at nettkapasitet bør refereres til innmatingspunktene i sentralnettet og ned i regionalnettet selv om flere kommuner da kan bli referert til samme punkt. Glitre Energi Nett har på bakgrunn av dette foreslått at ny forskriftstekst blir: «Hovedrapporten skal også inneholde en vurdering av tilgjengelig nettkapasitet for innmating av ny kraftproduksjon i regionalnett for alle kommuner i utredningsområdet. *Nettkapasiteten referes innmatingspunktene til dagens regionalnett.*» Videre mener Glitre Energi Nett at forskriftsteksten som de foreslår åpner for at en da kan oppheve § 21 tredje ledd: «*Hovedrapporten skal også inneholde en vurdering av tilgjengelig nettkapasitet for innmating av ny kraftproduksjon i transmisjonsnettet.*»

3.5.3 NVEs merknader

NVE vil presisere at informasjon om tilgjengelig nettkapasitet kun skal offentliggjøres i hovedrapporten på en slik måte at kravene i beredskapsforskriften om kraftsensitiv informasjon er ivarettatt. Hver utredningsansvarlige må altså selv gjøre en vurdering av hva som er kraftsensitiv informasjon. Dette gjelder for hovedrapporten som helhet.

NVE ser behov for å klargjøre intensjonen med forslaget både i transmisjons- og regionalnettet. NVE ønsker at informasjonen som ligger i hovedrapporten skal være på et slikt nivå at eksempelvis en produsent uten inngående kjennskap til kraftsystemet skal

kunne få opplysninger om nettkapasitet i det området der produksjonen skal tilknyttes. Det skal være mulig å forstå hvor eventuelle nettbegrensninger er og om en må regne med at det må gjøres større nettinvesteringer i området ved tilknytning av ny produksjon. På bakgrunn av informasjon i hovedrapporten skal det være mulig å tegne seg et bilde av om dette er et «lett» område å knytte seg til eller om det allerede er lite tilgjengelig kapasitet. Dette er informasjon som da vil gi et lokaliseringssignal til en produsent allerede i tidlig fase av planlegging av et nytt kraftverk.

Statnett ber NVE i sin høringsuttalelse om å gå vekk fra NVE rapport 65/2012 om ny forskrift om energiutredninger og presiserer at relevante delområder er gitt av begrensninger i nettet. NVE har i forslaget til forskriftsendringer presisert at rapport 65/2012 fortsatt er gjeldende. Her står det at relevante delområder kan være fylke eller utredningsområde. NVE kan ikke på bakgrunn av det som Statnett skriver se noen grunn til å gå vekk fra det som ble uttalt i rapport 65/2012. Disse uttalelsene er derfor fortsatt gjeldende.

NVE oppfatter at det er flere av de regionale utredningsansvarlige som mener at det er vanskelig å sette helt entydige mål på ledig nettkapasitet på kommunenivå ettersom kraftsystemet ikke nødvendigvis følger samme grenser.

Kommunevis vurdering av tilgjengelig kapasitet for innmating av ny kraftproduksjon ble første gang inkludert i grunnlagsrapporten i 2010 og ble tatt inn som en del av forskriftsteksten i 2012. NVE hadde på dette tidspunktet svært mange konsesjonssøknader for småkraftutbygginger i behandlingskø. Informasjonen om tilgjengelig nettkapasitet blir brukt av NVE til å gjøre prioriteringer i konsesjonsbehandlingen. Det var derfor hensiktsmessig at rapporteringen skjedde per kommune slik at det var enkelt å grovsortere saker uten å måtte ha inngående teknisk kompetanse om nettstruktur i kommunen.

NVE er enig i at det kan være andre mer hensiktsmessige måter å beskrive nettkapasitet enn per kommune. NVE mener derfor at det er en fordel endre forskriftsteksten slik at det er større valgfrihet for hvordan nettkapasitet skal beskrives i KSU. NVE vil derfor fjerne «per kommune» fra forskriftsteksten både i gjeldende § 13 sjette ledd i tillegg til foreslått nytt § 16 fjerde ledd.

NVE ønsker i dialog med bransjen å se på muligheter for å beskrive nettkapasitet på en annen måte enn en kommunevis beskrivelse slik det er i dag. Dette betyr at NVEs veileder vil være viktig for vurdering av tilgjengelig nettkapasitet til ny produksjon. NVE understreker at dette ikke nødvendigvis betyr at vi kommer til å endre på gjeldene veiledning for dette punktet, men at dette er noe vi vil vurdere i etterkant av forskriftendringene.

3.5.4 Endelig forskriftstekst

§ 14 nytt fjerde ledd:

Hovedrapporten skal også inneholde en vurdering av tilgjengelig nettkapasitet for innmating av ny kraftproduksjon i regionalnettet i utredningsområdet.

På bakgrunn av at vi endrer § 14 nytt fjerde ledd, er det også naturlig å endre § 13 nytt femte ledd tilsvarende.

§ 13 nytt femte ledd:

Grunnlagsrapporten skal inneholde en vurdering av tilgjengelig nettkapasitet for innmating av ny kraftproduksjon i regionalnettet i utredningsområdet

3.6 Ny bestemmelse om Statnetts oppgaver (§ 16 nytt fjerde ledd)

3.6.1 Opprinnelig forslag

§ 16 nytt fjerde ledd:

Statnett skal gi uttalelse ved høring av melding og søknad om anleggskonsesjon for kraftoverførings- og produksjonsanlegg som kan påvirke utviklingen i transmisjonsnettet.

3.6.2 Høringsinstansenes innspill

Statnett støtter forslaget om å forskriftsfeste plikten til å uttale seg ved høring av melding og søknad om anleggskonsesjon for nett- og produksjonsanlegg som kan påvirke utviklingen i transmisjonsnettet. De understreker samtidig at Statnett da også må stå som høringspart i sakene NVE mener kan påvirke transmisjonsnettet.

Energi Norge, Glitre Energi Nett, Eidsiva Nett, Skagerak Nett og Hafslund Nett etterlyser en bedre presisering av skillet mellom Statnett som anleggseier og Statnett som systemansvarlig i forarbeidene og forskriftsteksten. Med unntak av Hafslund Nett som mener det er viktig at Statnett uttaler seg som både anleggseier og systemansvarlig, foreslår de andre fire høringspartene å benytte «systemansvarlig» i forskriftsteksten.

3.6.3 NVEs merknader

NVE er enig med Statnett om at de må stå som høringspart i konsesjonssaker som har betydning for transmisjonsnettet.

NVE mener at Statnett skal uttale seg både som utredningsansvarlig for transmisjonsnettet, anleggseier og systemansvarlig. NVE forutsetter videre at Statnett koordinerer sine innspill internt slik at både planlegging-, systemdrift- og eierperspektiv blir ivare tatt i Statnetts uttalelser. For å sikre at bestemmelsen omfatter Statnett som både utredningsansvarlig for transmisjonsnettet, anleggseier og systemansvarlig mener NVE det er riktig å omtale Statnett med navn i forskriftsteksten.

3.6.4 Endelig forskriftstekst

Opprinnelig forslag til ny bestemmelse om Statnetts oppgaver opprettholdes, jf. kapittel 3.6.1.

3.7 Endret formålsbestemmelse (§ 1)

3.7.1 Opprinnelig forslag

Endret ordlyd i § 1 første og annet ledd:

Forskriften skal *gjennom ordningen med kraftsystemutredninger bidra* til en samfunnsmessig rasjonell utvikling av energisystemet.

Koordinerte kraftsystemutredninger skal vurdere mulig utvikling i behov for overføringskapasitet, skape en felles forståelse i samfunnet for endringer i kraftsystemet og gi grunnlag for behandling av søknader om konsesjon.

3.7.2 Høringsinstansenes innspill

Ingen høringsinstanser har hatt merknader.

3.7.3 NVEs merknader

NVE har ingen merknader.

3.7.4 Endelig forskriftstekst

Opprinnelig forslag til endret ordlyd i § 1 første og annet ledd opprettholdes, jf. kapittel 3.7.1.

3.8 Endret bestemmelse om utredningsansvarlig og endret overskrift på kapittel 3 (§ 7)

3.8.1 Opprinnelig forslag

Forslag til endret § 7 Utredningsansvarlig:

Norges vassdrags- og energidirektorat utpeker ved enkeltvedtak en anleggskonsesjonær til å være utredningsansvarlig og koordinere utarbeidelsen av en langsiktig regional kraftsystemutredning for *et spesifisert geografisk område*, det vil si utredningsområdet.

Forslag til endret overskrift på kapittel 3:

Kapittel 3: *Regionale kraftsystemutredninger*

3.8.2 Høringsinstansenes innspill

Energi Norge støtter forslaget og er enige med NVE i at forhold i underliggende nett vil få stadig større betydning for nettplasslegging fremover. Energi Norge mener imidlertid at NVE må presisere nærmere hva innholdet kraftsystemutredningen skal være.

Statnett mener det er bra at forhold i overliggende nett (transmisjonsnettet) blir tatt med i utredningsprosessen, og støtter presiseringen om at utredningen skal gjelde for et geografisk avgrenset område og ikke kun for regionalnettet. Videre viser de til at forslaget er i tråd med brevet fra 2. mars 2016 der Statnett oppfordret de utredningsansvarlige til å vurdere hvilke netttiltak som kunne vært aktuelle for å unngå spesialregulering og systemvern.

SFE Nett er enige i at et utvidet mandat som omfatter mer enn regionalnettet er nødvendig, men at begrepet regionale kraftsystemutredninger som kun begrenses geografisk blir upresist. Sett i sammenheng med forslaget om at nettselskapene kan pålegges å gjøre utredninger av spesifiserte endringer i *energisystemet* kan forslaget, etter SFE Netts mening, oppfattes som at en del av oppgavene i LEU-ordningen nå kan pålegges gjennom denne forskriften. KSU-ordningen er avgrenset til kraftsystemet og SFE Nett mener dette er en viktig suksessfaktor.

3.8.3 NVEs merknader

NVE vil i etterkant av at forskriftendringen oppdatere veiledningsmaterialet på våre hjemmesider. Veilederen sammen med forskriftsteksten, rapport 65/2012 om ny forskrift om energiutredninger og høringsdokument 1/2017 er ment å skulle gi en god nok presisering for hva vi forventer av innhold i kraftsystemutredningen. Dersom det er uklart hva vi forventer av innholdet i kraftsystemutredningene, er dette noe vi gjerne vil ha konkrete tilbakemeldinger på slik at vi kan forbedre veiledningsmaterialet.

NVE noterer seg SFE Netts innspill, men NVE mener at det er nødvendig å gjøre endringer i § 7 og overskrift på kapittel 3 for få frem at vurderingene som gjøres om forhold i overliggende og underliggende nett er en viktig del av kraftsystemutredningene. NVE kan ikke se at det finnes noen bedre måter å avgrense utredningsområdet på enn geografisk. Det er heller ikke kommet inn andre forslag for avgrensning av utredningsområdet i høringsprosessen. NVE vil derfor beholde opprinnelig forslag. NVE har ingen planer om å gjeninnføre ordningen med lokale energiutredninger. NVE mener likevel at det er viktig at nettselskapene tar inn over seg forhold utenfor kraftsystemet som kan ha betydning for utviklingen av nettet.

3.8.4 Endelig forskriftstekst

Opprinnelig forslag til endret ordlyd i § 7 Utredningsansvarlig og overskrift på kapittel 3 opprettholdes, jf. kapittel 3.8.1.

3.9 Endret bestemmelse om krav til innhold i grunnlagsrapporten i transmisjonsnettet (§ 20 nytt sjette ledd)

3.9.1 Opprinnelig forslag

§ 20 nytt sjette ledd:

Mulige utviklinger i behov for overføringskapasitet i *transmisjonsnettet* skal beskrives med et tidsperspektiv på minst 20 år. Alle forventede investeringer skal beskrives og begrunnes ut fra de mulige utviklingene. Det skal gjøres en forenklet samfunnsøkonomisk vurdering av alle forventede investeringer og alternative løsninger. *Forventet idriftsettelse for investering og konsekvenser ved forsinkelser skal fremkomme.*

3.9.2 Høringsinstansenes innspill

Statnett skriver i sin høringsuttalelse at krav om at forventet idriftsettelse for investeringer og konsekvenser ved forsinkelse skal fremkomme i grunnlagsrapporten allerede er ivaretatt gjennom § 16 (Statnetts oppgaver).

3.9.3 NVEs merknader

NVE er enig med Statnett om at § 16 ivaretar behovet for en beskrivelse av forventet idriftsettelse for investeringer og konsekvenser ved forsinkelse. Vi ser derfor ikke behov for den foreslåtte endringen i § 20 om forventet idriftsettelse og konsekvenser ved forsinkelse. NVE går derfor ikke videre med dette forslaget.

4 Endelig forskriftstekst

Fastsatt av Norges vassdrags- og energidirektorat 01.07.2017 med hjemmel i forskrift om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energilovforskriften) § 9-1 bokstav n) og lov om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven) § 10-6.

I

I forskrift 7. desember 2012 nr. 1158 om energiutredninger gjøres følgende endringer:

§ 1 første og annet ledd skal lyde:

Forskriften skal *gjennom ordningen med kraftsystemutredninger bidra* til en samfunnsmessig rasjonell utvikling av energisystemet.

Koordinerte kraftsystemutredninger skal vurdere mulig utvikling i behov for overføringskapasitet, skape en felles forståelse i samfunnet for endringer i kraftsystemet og gi grunnlag for behandling av søknader om konsesjon.

Overskrift til kapittel 3 skal lyde:

Kapittel 3. Regionale kraftsystemutredninger

§ 7 skal lyde:

Norges vassdrags- og energidirektorat utpeker ved enkeltvedtak en anleggskonsesjonær til å være utredningsansvarlig og koordinere utarbeidelsen av en langsiktig regional kraftsystemutredning for *et spesifisert geografisk område*, det vil si utredningsområdet.

§ 8 tredje ledd oppheves.

§ 10 tredje ledd skal lyde:

Utredningsansvarlig for *transmisjonsnettet* skal på det regionale kraftsystemmøtet presentere forhold og planer som er relevante for det aktuelle regionale utredningsområdet. Systemansvarlig skal informere om relevante driftsforhold i utredningsområdet.

§ 11 annet ledd skal lyde:

Kraftsystemutvalget skal bestå av utredningsansvarlig i det regionale utredningsområdet, utredningsansvarlig for *transmisjonsnettet* og minimum tre representanter valgt av det regionale kraftsystemmøtet. Utredningsansvarlig for det regionale utredningsområdet skal lede kraftsystemutvalget.

§ 12 skal lyde:

Anleggs-, område- og fjernvarmekonsesjonærer i utredningsområdet skal gi utredningsansvarlig opplysninger om egne anlegg som er nødvendig for å utarbeide kraftsystemutredningen, herunder på eget initiativ orientere om forhold som kan påvirke utviklingen av egne og øvrige konsesjonærers anlegg i utredningsområdet.

Anleggs-, område- og fjernvarmekonsesjonærer skal gi områdekonsesjonærer og utredningsansvarlig opplysninger om egne anlegg som er nødvendige for å utarbeide utredninger av nettmessige konsekvenser, jf. § 22 a.

Anleggs-, område- og fjernvarmekonsesjonærer skal informere utredningsansvarlig om meldinger og søknader om anleggs- og fjernvarmekonsesjon som er oversendt Norges vassdrags- og energidirektorat til behandling.

Anleggs-, område- og fjernvarmekonsesjonærer kan pålegges å oversende Norges vassdrags- og energidirektorat spesifiserte anleggs- og komponentdata.

Områdekonsesjonærer skal i forbindelse med utarbeidelsen av de regionale kraftsystemutredningene gi utredningsansvarlig en oppdatert vurdering av nettsituasjonen mot alle tilgrensende områdekonsesjonærer og mot overliggende nett. Områdekonsesjonærene skal i vurderingen peke ut mulige tiltak i grensesnittet mellom konsesjonsområder og nettnivå som kan være alternativer til investeringer i eget nett.

§ 13 annet til niende ledd skal lyde:

Det skal gis en beskrivelse av eksisterende overføringsnett som inkluderer beskrivelser av driftsforhold som er av betydning for eksisterende kraftsystem, herunder flaskehalser i nettet, varighetskurver for viktige utvekslingspunkter og kraftledninger som ikke er spenningssatt. Koblingsbilde i nettet ved ulike driftssituasjoner skal angis. Samordningen mellom drift av regional- og *transmisjonsnettet* i utredningsområdet skal beskrives. Lastflytanalyser for dimensjonerende kraftoverføring i eksisterende nett skal gjennomføres, kommenteres og vedlegges grunnlagsrapporten.

Grunnlagsrapporten skal angi energi- og effektbalanse, samt data for elektrisitetsproduksjon og -forbruk innenfor utredningsområdet de siste ti år. For alle regionalnettspunkt skal maksimalt effektforbruk, årlig energiforbruk, samt netto utveksling i *transmisjonsnettets* maksimallasttime angis.

Grunnlagsrapporten skal inneholde en vurdering av forsyningssikkerheten i utredningsområdet. En beskrivelse av mulige feilsituasjoner med fokus på langvarige utfall og avbrudd skal gis. Alle utvekslingspunkter i regionalnettet med manglende N-1 forsyning i hele eller deler av året skal omtales. For alle punkter uten N-1 skal det beskrives hvilke tiltak som er nødvendig for å oppnå N-1. Det skal gjøres en forenklet samfunnsøkonomisk vurdering av tiltakene.

Grunnlagsrapporten skal inkludere en vurdering av tilgjengelig nettkapasitet for innmating av ny kraftproduksjon i regionalnettet i utredningsområdet.

Mulige utviklinger i behov for overføringskapasitet i regionalnettet skal beskrives med et tidsperspektiv på minst 20 år. Ut fra de mulige utviklingene skal alle forventede investeringer beskrives og begrunnes. Det skal gjøres en forenklet samfunnsøkonomisk vurdering av alle forventede investeringer og av alternative løsninger. Forventet idriftsettelse for investering og konsekvenser ved forsinkelser skal fremkomme. Forventede investeringer i *transmisjonsnettet* som er relevant for det regionale utredningsområdet skal beskrives.

Grunnlagsrapporten skal inneholde en vurdering av forbrukerfleksibilitet og utvikling av andre energibærere enn elektrisitet i utredningsområdet. Herunder skal det gis en vurdering av utvikling av energibruk og hvordan dette påvirker dimensjonering av nettet i utredningsområdet med et tidsperspektiv på minst 20 år.

Det skal gjennomføres lastflytanalyser for dimensjonerende kraftoverføring med bakgrunn i beskrivelsene gitt for mulige utviklinger i behov for overføringskapasitet. Analysene skal kommenteres og vedlegges grunnlagsrapporten.

Grunnlagsrapporten skal inneholde en oppsummering av områdekonsesjonærenes innspill, jf. § 12 femte ledd. Utredningsansvarlig skal også gjøre en forenklet samfunnsøkonomisk vurdering av tiltakene som blir utpekt av områdekonsesjonærene.

§ 14 nytt tredje og fjerde ledd skal lyde:

Hovedrapporten skal også inneholde en vurdering av tilgjengelig nettkapasitet for innmating av ny kraftproduksjon i regionalnett i utredningsområdet.

I hovedrapporten skal alle forventede nettinvesteringer med alternativer beskrives og begrunnes med bakgrunn i mulige utviklinger i behov for overføringskapasitet. Forventede investeringer i *transmisjonsnettet* som er relevant for det regionale utredningsområdet skal beskrives.

Overskrift til kapittel 4 skal lyde:

Kapittel 4. Kraftsystemutredning for *transmisjonsnettet*

§ 15 skal lyde:

Statnett er utredningsansvarlig selskap for *transmisjonsnettet*.

§ 16 første ledd skal lyde:

Statnett skal hvert annet år utarbeide og oppdatere en kraftsystemutredning for hele *transmisjonsnettet*. Kraftsystemutredningen skal bestå av en hovedrapport som skal offentliggjøres og en grunnlagsrapport som er unntatt offentligheten og som skal oversendes Norges vassdrags- og energidirektorat.

§ 16 nytt fjerde ledd skal lyde:

Statnett skal gi uttalelse ved høring av melding og søknad om anleggskonsesjon for kraftoverførings- og produksjonsanlegg som kan påvirke utviklingen i transmisjonsnettet.

§ 17 første og annet ledd skal lyde:

Statnett skal senest to måneder før ferdigstilling av hovedrapporten avholde områdevis kraftsystemmøter. Statnett skal invitere relevante interesseorganisasjoner og Norges vassdrags- og energidirektorat samt følgende aktører i områdene: *transmisjonsnetteiere*, utredningsansvarlige i regionalnettet, kraftforsyningens distriktssjefer, store kraftprodusenter og store forbrukere, fylkeskommuner og fylkesmenn. Møtet skal ledes av Statnett.

Møtene skal ha fokus på hovedrapporten og mulige utviklinger i behov for overføringskapasitet i *transmisjonsnettet*. Hovedrapporten skal ferdigstilles i etterkant av møtene.

§ 18 første ledd skal lyde:

Statnett skal annet hvert år invitere alle *transmisjonsnetteiere*, utredningsansvarlige i regionalnettet, store kraftprodusenter og store forbrukere, relevante interesseorganisasjoner og Norges vassdrags- og energidirektorat til et nasjonalt kraftsystemmøte. Møtet skal ledes av Statnett.

§ 18 tredje ledd skal lyde:

Møtet skal ha fokus på mulige utviklinger i behov for overføringskapasitet i *transmisjonsnettet* i et nasjonalt, nordisk og europeisk perspektiv.

§ 19 første ledd skal lyde:

Anleggskonsesjonærer skal gi Statnett opplysninger om egne anlegg som er nødvendige for å utarbeide kraftsystemutredningen, herunder på eget initiativ orientere Statnett om forhold som kan påvirke utviklingen *av anlegg i transmisjonsnettet*.

§ 20 tredje ledd oppheves. Nåværende § 20 fjerde – åttende ledd blir tredje – syvende ledd. § 20 fjerde til sjette ledd skal lyde:

Grunnlagsrapporten skal inneholde en vurdering av forsyningssikkerheten i utredningsområdet. En beskrivelse av mulige feilsituasjoner med fokus på langvarige utfall og avbrudd skal gis. Alle utvekslingspunkter i *transmisjonsnettet* med manglende N-1-forsyning i hele eller deler av året skal omtales. For alle punkter uten N-1 skal det beskrives hvilke tiltak som er nødvendig for å oppnå N-1. Det skal gjøres en forenklet samfunnsøkonomisk vurdering av tiltakene.

Grunnlagsrapporten skal inkludere en vurdering av tilgjengelig kapasitet for innmating av ny kraftproduksjon i *transmisjonsnettet*.

Mulige utviklinger i behov for overføringskapasitet i *transmisjonsnettet* skal beskrives med et tidsperspektiv på minst 20 år. Alle forventede investeringer skal beskrives og begrunnes ut fra de mulige utviklingene. Det skal gjøres en forenklet samfunnsøkonomisk vurdering av alle forventede investeringer og alternative løsninger.

§ 21 nytt tredje ledd skal lyde:

Hovedrapporten skal også inneholde en vurdering av tilgjengelig nettkapasitet for innmating av ny kraftproduksjon i transmisjonsnettet.

Nåværende § 21 tredje ledd blir nytt fjerde ledd.

Ny § 22a om Pålegg om utredninger skal lyde:

§ 22 a *Pålegg om utredninger*

Norges vassdrags- og energidirektorat kan pålegge utredningsansvarlige for regional- og transmisjonsnettet og områdekonsesjonærer å utrede nettmessige konsekvenser, herunder tekniske og samfunnsøkonomiske vurderinger, av spesifiserte endringer i energisystemet.

II

Forskriften trer i kraft 01.07.2017.

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Norges vassdrags- og energidirektorat

Middelthunsgate 29
Postboks 5091 Majorstuen
0301 Oslo

Telefon: 09575
Internett: www.nve.no